

Előfizetési árak
 egész évre 4 frt., félévre 2 frt.,
 negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
 Hirdetések marsekelt árak szerint.
 A lap megjelenik minden csütörtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hova a lap szellemi részét ille-
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adódnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20.
 Hova a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési penzek küldendők
Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Felhívás az előfizetésre.

Lapunk, a „Közérdek“ f. évi május hó 1-én új negyedévbe lépett.

A „Közérdeket“ megszoktak felhivatalos lapnak tartani. Ezennel kijelentjük, hogy mi se fel, se egész hivatalos lap nem vagyunk; hogy a „Közérdek“ csak a tárgyilagosságnak és a valódi szabadelvűségnek áll a szolgálatában; csak a község intézményeinek egészséges fejlődését igyekszik előmozdítani s elítél minden oly tettet, amely ezt a fejlődést, magánérdekből, hamis ambícióból, ellenző viselkedéséből akadályozza.

A „Közérdek“ a polgároknak minden jogos követeléséért mindenkor és mindenkiel szemben bátran sikra száll, de a jogtalan s igaztalan eljárást éppen úgy megostorozza, mint a szabadelvűséggel befátyolozott osztály-, faj- és vallási gyűlölködést.

A „Közérdek“ éppen azért számít minden művelt, igazságszerető polgár támogatására s e támogatást most, amidőn új előfizetést nyitunk, tisztelettel kerjük is.

Lapunk előfizetési ára:

egy évre ... 4 frt.,
 fél évre ... 2 frt.,
 három hóra ... 1 frt.,

mely összeg a lap kiadóhivatalába, Fuchs Antal könyvnyomdájába, Ujpest, Árpád-ut 20. szám küldendő.

Hazafias tisztelettel:

a „Közérdek“ szerk.- és kiadóhivatala.

Mérgező gombák.

Ujpest, május hó 18.

Valamelyik ujpesti lapban azt olvastam a közelmúlt napokban, hogy már „csak Ujpest terem mérgező gombát, melylyel az adóviselő szegény népet ámitják, bolondítják.“

Feltétlenül igazat adunk ennek az állításnak s mert magunk is úgy vagyunk meggyőződve, felvesszük a gondolat fonalát ott, a hol az illető nadrágot viselő nénemasszony azt elejtette s bemutatjuk azokat az egyéneket, a kik ezeket a mérgező gombákat gyárilag termelik, azután bemutatjuk a gombákat is, a melyekkel az adóviselő szegény népet tényleg ámitják, bolondítják.

A mérgező gombák leghíresebb termelőit öt osztályba lehet sorolni.

Az első osztályba azok tartoznak, a kik hivatalos állásaikat a saját hibájuk vagy vétségük miatt elvesztették. Ezek, ha az ujpesti mérgező gombákból valakinek eszébe jutna kiállítás rendezni, föltétlenül az aranyéremmel tüntetnének ki.

A második osztályba azok sorolhatnának, kik tisztességes iparukat vagy kegyeretadó foglalkozásukat megunva, vagy elhanyagolva, az urhatnamság vágyától kínóztatva, minden áron olyan téren akarnak szerepelni és feltűrni, a melyhez hiányzik a szellemi tehetségük

s az értelmi képességük, de annál több az őszinteségük és a vakmerőségük. Ezek már csak ezüstéremre számíthatnának.

A harmadik osztály tagjai azok, kik vagy el akartak már érni valamit, s nem érthették el, vagy még csak el akarnak valamit érni s attól tartanak, hogy nem érik el. Ezek már csak bronzéremre érdemesek.

A negyedik osztály hősei azok, kik olesó népszerűsége vadásznak s elhitegetik magukkal, hogy azért éhesek örökké, mert másoknak feneketlen a gyomruk. Ezek diszoklevelet kapnának.

Az ötödik osztályba végre azok a fekete véru emberek tartoznak, kik minden jobb kabáton, minden hatósági közegen vörös posztót látnak s legjobban szeretnének tejben és vajban, borban és sörben fürödni és semmiért és senkinek se fizetni. Ezek már semmiféle kintutetésre sem tarthatnának igényt.

Hogy a mérgező gombák gyártói közül, ki melyik osztályhoz sorozza magát, azzal a kérdéssel mi nem foglalkozunk, ahhoz semmi közünk, de igenis kötelességünk a mérgező gombákat megjelölni s azokra az egészséges polgárok figyelmét felhívni, nehogy a tömeges megmérgezésnek legyünk a szemtanúi.

Hogy a józan gondolkozású polgárokon kívül kik és hányan vannak már ezektől a mérgező gombáktól megmérgezve, azt persze nem tudjuk, de azt már bizony állíthatjuk, hogy az államügyészek minden más országban hivatalból üldöznék a mérgező gomba-gyártókat s nem várnák be azt az időpontot, a midőn már a felizgatott, az elbolondított áldozatokra rámutathatnak.

Am mutassuk be a mérgező gombák legkitűnőbb példányait!

Az elsők, a legbolondabb bolondgombák közé tartoznak a következők:

„Az egész község ház építési história nem egyéb suttyomban készült telhetetlenségűnél.“

„Az új község ház építésénél elkövetett számtalan törvénytelenéget azonban tűrhetjük.“

„A törvénytelen alapon előkészített vagy jobban mondva előerőszakolt község ház-építés stb.“

No már bocsánatot kérünk, de valóban csak bolond agyban teremhetnek meg az ilyen mérgező gombák.

A község ház építésével, a képviselőtestületi közgyűlésekről felvett jegyzőkönyvnek tanúsága szerint, tizenhatszor foglalkozott maga a képviselőtestület.

A képviselőtestületi határozatokról tudomást szerzett és azokat helyben hagyta a megyei törvényhatóság és a belügyminisztérium.

A község ház építő-bizottságnak és előjárásának a legutolsó ténykedéséről

és kifogástalan eljárásáról beszámol lapunk mai száma is.

Hogy e eltagadhatatlan tényekkel szemben miként lehet „suttyomban készült telhetetlenségről“ beszélni, miként lehet ez eljárást „törvénytelenésgnek“, „erőszaknak“ nevezni, azt valóban józan ésszel felfogni nem tudjuk, de azt tudjuk, hogy véghetetlen lelkiismeretlenség vagy határtalan butaság kell ahhoz, hogy valaki mindezek dacára az előjáráságtól kezdve fel a belügyminiszterségig mindenkit meggyanusítson s a tényeket, az igazságot elhallgatva az adózó polgárságot izgassa.

A mérgező gombák mintapédányai a következők is:

„A hasznos befektetésekre felvett kilencz és félszáz ezer forintnak a fele, sőt ennél több is, elfogyott a nélkül, hogy egyetlen egy fütyinget fektettek volna hasznosba be.“

„Az adófizető polgárság vagyona rovására eső céltalan és határtalan pénzpecsételés.“

„Az előjárás könnyelmű pénzfeccsételése.“

„Érdekes csoport . . . amely megakasztja, orgiát űz a község vitális érdekeivel.“

No már bocsánatot kérünk, mind ezekre az állításokra csak egyetlen egy közmondás illik, még pedig az: „Akinek az Isten vesztét akarja, vaksággal veri meg!“

Testi vakság szükséges ahhoz az állításhoz, hogy e községben nem történt semmi hasznos befektetés, lelki vakság szükséges azon az állításhoz, hogy a felvett kölcsönnek elfogyott több mint a fele: erkölcsi vakság szükséges ahhoz, hogy valaki az egész képviselőtestületet, a számvizsgálóbizottság minden tagját, a főszolgabírói hivatalt, a megyei törvényhatóságot s a belügyminisztériumot az orgazdaság gyanujába keverje. Mert orgazdáknak kellene lenniök, ha az előjárás az „ad hoc bizottság“ az „érdekes csoport“ csakugyan elpecsételné a községi közvagyon sők azt behunyt szemmel néznék.

Azt kérdezzük mi minden tisztességes és becsületes embertől: lehetségesnek tartják ezt? Felteszik ezt azokról, akiknek van erkölcsi és anyagi értelemben elveszíteni valójuk. El lehet ezt azokról hiúni, akiket a polgárság, a megye, az ország s a király bizalma helyezett arra a polczra, amelyen állanak s amelyen végrehajtó és ellenőrző hatalommal felruháztattak!

Lehetetlen hogy feltegyék, lehetetlen hogy elhiggyék, de lehetetlen az is, hogy az államügyészek a szegény adózó polgárok illetően lelkiismeretlen ámitását még tovább is némán és megtorlás nélkül tűrjék!

A mérges gombák legveszedelmesebb termékei a következők:

„Ha végig tekintjük azt az erőszakos kalamajkát, amelyet . . . Tanos Pál volt bukása után Zsoldos jegyző folytatott . . .

„A községi közvagyon elpoesékolására alakult magán vállalat, mint szövetkezet élén a falu pennáját forgató vezérigazgatóval* stb.

„Megszabta már a részvényes haszonlesők számát. . . évi szép osztalékát, melyhez az alaptőkét és a dividendát a lóvá tett közönség vagyoni érdekei s a kizsebelendő adózók zsebjé képezi“ stb.

No már bocsánatot kérünk, de egyszer azt állítani, hogy „amig Tanos Pál csinálta Újpest fejlődésének történetét, addig az ő kéréllhetetlen vaskeze nem tűrt klikkérdeteket“, másszor pedig azt állítani, hogy ugyanaz a Tanos Pál erőszakos kalamajkát járt s amelynek a mostani csak folytatása . . . valóban mégis bolond gomba.

No már bocsánatot kérünk, de a világon mindenütt megkövetelik és így Újpesten is megköveteljük minden tisztességes és becsületes embertől, hogy a mit állít, azt bizonyítsa is be!

Tessék tehát világosan beszélni!

Tessék megnevezni, kik annak a községi közvagyon elpoesékoló magánvállalatnak mint szövetkezetnek a tagjai, mennyi dividendát vettek fel a község vagyonából, mit mikor és mennyit zsebelt ki a falu pennáját forgató vezérigazgató az adózók zsebéből, mikor és kivel szemben járta el a község jegyzője az erőszakos kalamajkát?

Igen, ne tessék többé határozatlan alakban gyanúsítani, hanem tessék határozott tényekkel és számokkal előállítani s ha férfiak, s vádjukat bizonyítani is tudják, akkor szolgálatassanak már egyszer határozott kijelentéseikkel alkalmat arra, hogy az esküdtszék vagy a fenytető bíróság elé állíthatók legyenek, vagy pedig állítsák önök a községi közvagyon elpoesékolóit s az adózók kizsebelőit a fegyelmi hatóság elé.

Ha pedig bizonyítani nem képesek, akkor ne termeljék tovább a mérges gombákat, ne ámitsák tovább a népet s tisztességes emberek módjára számoljanak le a saját lelkiismeretükkel.

Censor.

A község ház építő bizottság ülése.

Május 12-án.

Jelen voltak: Wolfner Tivadar, országgyűlési képviselő s a község ház építő bizottság elnöke, Lindt János bíró, Zsoldos János főjegyző, Illek Vince, Mady Lajos, Dr. Kiss Sándor, Szónyi Richard, Dr. Hedervári Soma, Friedmann Armin, Dr. Ladányi Emil, Hegedűs A. építész, Böhm Henrik építész, Berényi Antal mint a bizottság jegyzője.

Wolfner Tivadar elnök üdvözlö az építő bizottság tagjait, az ülést megnyitja s Berényi bizottsági jegyzőt felkeri a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasására.

A jegyzőkönyv Wolfner Tivadar elnöknek egy stílusos módosítása után hitelesítettven, felolvasatott a múlt ülésben felbontott építési ajánlatok utánszámítására kiküldött albizottságnak a jelentése, amely a következőleg hangzik:

Tekintetes építő bizottság!

Az újpesti község háza építésének kivételére vonatkozólag kiírt pályázat folytán beérkezett ajánlatok, utánszámítás és egy világos áttekintést nyújtó táblázatos kimutatás elkészítése céljából a tisztelettel alulírottaknak adattak ki a bizottság által.

Ebbeli kiküldetésünkben eljárva, amidőn ezen munkálatunk eredményét feltüntető táblázatos kimutatást bemutatjuk, azt a következő megjegyzésekkel kísérfük:

Az átszámítás eszközésenél szorososan tartottuk magunkat a pályázati hirdetményben is bennfoglalt azon kikötés-hez, hogy csak az ajánlati űrlapban foglaltak szerint tehető ajánlat; minden attól eltérő tétel helyesbítve lett és ezen körülmény a megjegyzes rovatban feljegyeztetett.

A százalékos engedelmények minden egyes munkanemmel átszámítottak s a kapott eredmény vetetett fel a kimutatásba.

Nemely ajánlatban üresen hagyott tételek összegei a megbízott építészek által egybeállított eredeti költségvetésben foglalt tételekkel pótolttak.

1. Föld- és kőműves-munkára: Peterék és Wagner	87337.86
II. osz. teglával	
2. Mozaik beton-munkára: Dedol Luigi	2868.88
3. Kőfarago-munkára: Weiszinger György	9636.40
4. Karsztmárvány-munkára: Kausser I. és társa	9536.65
5. Szerkezeti vas-munkára: Frankl A. H.	11332.32
6. Ács-munkára: Aezel Károly	8708.99
7. Cserépfedő-munkára költségvetés szerint	3347.70
8. Bádogos-munkára: Gerő Zsigmond	4117.07
9. Amerikai padozat-munkára: Rosenbaum Sándor	3429.82
10. Asztalos-munkára: Teschauer N.	10722.13
11. Lakatos-munkára: Schneider József	5614.26
12. Mázoló-munkára: Tomi Lajos	1391.88
13. Üveges-munkára: Diamantstein Lajos	4614.70
14. Szobafestő-munkára: Pollák Armin	1004.82
15. Szobrász-munkára: Benty és Pavlacsék	608.85
16. Kályhas-munkára: Sonnenfeld Lina és fiai	2666.—
17. Vízvezeték- és légszesz-munkára: Fuchs József	4978.80
18. Ablakrelőny-munkára: Paszka és Társa	367.20
Összesen	171.884.33

Miután azonban a föld- és kőműves-munkánál Peterék és Wagner ajánlatában az említett „Isztván tegla“ nem az ajánlati űrlapban előírt minőségű, helyette az első osz. agyaggal, ugyancsak a nevezettek által tett ajánlat veendő figyelembe 90.916 forint 48 krral.

A fenti összeállításnál ugyancsak nem vehető figyelembe Benty és Pavlacséknek a szobrász-munkára tett ajánlata, mert az ajánlatukban foglalt egységárakból az tűnik ki, hogy azt meg nem érthették és azért ajánlatuk olyan olcsó árakat, ez pedig a munka kivitelénél a megbízhatóságot kétségessé teszi.

Helyette beallítandó tehát az utánok következő legolcsóbb komolyan vehető ajánlat: Főgeri Ignácé 1711 forint 50 krral.

E két tétel beállításával a végösszeg kitesz 176.565 forint 60 krt.

Az előbbi tétel kombináció a fentebb, előadott indokok folyán tárgyaltan lévén, az utolbbit vehető csak figyelembe.

Szembeállítván ezt az összejánlatok legolcsóbbikával, Schreiber Gyulával az összejánlat javára 1134 forint 70 kr. különbözet mutatkozik.

Vagyis Schreiber Gyula összejánlata a fentjelzett összeggel olcsóbb.*

Újpesten, 1899 május hó 9-én.
Böhm Henrik építész s. k., Hegedűs Armin építész s. k., Hoffer Miksa mérnök s. k., Zsoldos János jegyző s. k.

Miután a felolvasott jelentés tételei a táblázatos kimutatás teteleivel összehasonlítottak, az építő bizottság magáéva tette annak tartalmát.

Ezek után Wolfner Tivadar elnök felolvastatta a községi képviselőtestületnek azon közgyűlési határozatát, a melyek a község ház építésére s a község ház építő bizottság megbízására vonatkoznak.

A képviselőtestületi határozatok felolvasása után dr. Kis Sándor kijelenti, hogy a képviselőtestület 2/27. sz. határozatából kiviláglik, hogy a község ház építésének keresztülvitelével kapcsolatos összes intézkedések megtételével az előjáróság az építkezési bizottsággal egyetemben lett megbízva, nyilvánvaló tehát, hogy ebben teljes felhatalmazás foglaltatik az építkezés foganatosítására. Abból, hogy ezen határozatban az foglaltatik, hogy az előjáróság a képviselőtestületnek a tett intézkedésekről jelentést tenni tartozik, még világosabban tűnik ki a bizottsággal kiegészített előjáróságnak hatásköre, mert ha a képviselőtestület a maga jóváhagyását fenntartani kívánta volna, azt kifejezetten ki nyilvánította volna és nem elégedett volna meg az egyszerű jelentéssel.

Wolfner Tivadar elnök mindezek folytán konstatálja, hogy a község ház építése,

*A legolcsóbb részletes ajánlatok összegénél (Szerk.)

Az ajánlattevők által pótollag beírt tételek pedig-lőrölttek.

Az ajánlatokban a megjegyzések, helyesbítések vörös tintával eszközöltettek.

A táblázatos kimutatás tehát teljesen egy alapon eszközölt utánszámítás eredményét tünteti fel és tiszta képét nyújtja az összes ajánlatoknak.

Ezek alapján az összejánlatok közül legolcsóbb ajánlattevő Schreiber Gyula 175,430 forint 90 krral.

A részletes ajánlatok összeállításából kitűnik, hogy a legolcsóbbak a következők:

belügyminiszeri engedély alapján, imperative kimondatott s az előjáróság és a község ház építő bizottság a megvalósításra szükséges intézkedések megtételére és az összes munkák elvégzésére fel van hatalmazva. Ennek kapcsán felhívja a bizottságot annak az elvileg való eldöntésére, hogy *összvállalkozóra* avagy *egyes vállalkozókra*, bízassék-e a község ház építése?

Zsoldos János kijelenti, hogy az előjáróság s az építő bizottság óriás felelősséget vállalna magára, ha 18 vállalkozóval építtetne a község házát egyrészt, másrészt pedig elférne azon feltételektől, hogy a község ház újpesti iparosok által építtessék föl, miután a részletes vállalkozóknak alig 10 százaléka újpesti vállalkozó. A részletes vállalkozókat tehát mellőzni óhajlja.

Mady Lajos csatlakozik Zsoldos véleményéhez s hangsúlyozza azt, hogy a budapesti részletes vállalkozók legnagyobb része megbízhatatlan, amint azt a szobrászati munkára vonatkozó ajánlat is bizonyítja s azután a cserépfedő-munkára nincs is részletes ajánlat s így az általa felhozott indokból is *összvállalkozóra* kívánja az építést bízni.

Wolfner Tivadar elnök ezek után ki mondja a határozatot, hogy az előjáróság és a bizottság a részletes vállalkozókat mellőzi s az *összvállalkozók* mellett foglal elvileg állást.

E határozat kimondása után az *előjáróság* s az *építő bizottság* az *összvállalkozók* közül Schreiber Gyula ajánlatát, mint legolcsóbbat *egyhangelőleg* elfogadta.

Dr. Kiss Sándor örömeinek ad kifejezést a fölött, hogy a legolcsóbb vállalkozó újpesti polgár a ki már ajánlatában is lekötözte magát arra, hogy újpesti iparosokat fog alkalmazni s a kiből teljesen megbízik, de mindazonáltal felveti a jogosultság kérdését s felvilágosítást kíván arra nézve, hogy *ki fogja az építést vezetni s az építkezést ellenőrizni?*

Wolfner Tivadar elnök felolvassa Schreiber Gyula vállalkozónak egy nyilatkozatát amelyben kijelenti hogy azon esetre, ha az ő ajánlata fogadatik el, az építést Daniel György budapesti műépítész fogja vezetni, és hogy az esetben, ha az építés pauschaliter reá bízatik, az esetleges pótmunkát ingyen hajlandó eszközölni.

Az előjáróság s az építő bizottság Schreiber Gyula nyilatkozatának az első részét tudomásul veszi annál is inkább, mert a pályázati feltételek 25-ik szakasza értelmében, amely a szerződésben is bennfoglaltatik, az építő bizottságnak jogában áll az építkezéstől, a napszámostól kezdve mindenkit azonnal elmozdítani, a ki kellő szakavatottsággal nem bír, rendetlenség s engedelmenséget követ el. A nyilatkozat második része, mint pótajánlat figyelembe nem vehető s így nem is fogadatik el.

Az ellenőrzés kérdésel illetőleg Zsoldos János jegyző elmondja, hogy az építkezés ellenőrzése kétféle, nevezetesen: nem hivatalos és hivatalos.

A nem hivatalos ellenőrzést a műépítésszek Hegedűs Ármin és Böhm Henrik gyakorolják.

A hivatalos ellenőrzést a község mérnöke Hoffer Miksa és az államépítészeti hivatal végzi.

A bizottság Szónyi Rikhard indítványára elhatározta, hogy az építkezést a fent jelzett hivatalos és nem hivatalos ellenőrzőkön kívül esetről esetre még Bachmann József és más építésszel is ellenőrizteti.

Az esetleges pótmunkákra vonatkozólag a bizottság elhatározta, hogy 100 forintnál magasabb pótmunkát csak a bizottság engedélyezhet.

A Schreiber Gyula vállalkozóval megkötendő szerződés pontozatainak kidolgozásával az előjáróság bizott meg, a mely pontozatok végszövegezés előtt a bizottság elé terjesztendő; Wolfner Tivadar indítványára azonban kimondatott már most, hogy a szerződés pontozatai közé felelendő az is, miszerint kántin-jog nem adatik s az ugynevezett Jancsi bankók nem engedélyeztetnek, és hogy a vállalkozó köteles a szerződéshez anyagmintákat csatolni.

Az óvadékok a szerződés aláírásakor visszaadottnak, Schreiber Gyula pedig az óvadékat kiegészíteni tartozik.

Ezzel a mai ülés tárgya kimerülven, Wolfner Tivadar megköszönte a bizottság tagjainak legkisebb részletekre is kiterjedő érdeklődését, a kérdések komoly megvitatását s a határozatokhoz való egyhangu hozzájárulást. Ezzel az ülés berekesztetett.

H I R E K.

— **A községi előjáróság ülése.** Ujpest község előjárósága f. hó 16-án d. e. 10 órakor tartott ülést, a község építésszolgálatának jelentésének előterjesztése után, egyhangulag hozzájárult a község építésére vonatkozó eddigi intézkedésekhez s azokat jóváhagyván és magáévá téven, a szerződés megkötését Schreiber Gyula vállalkozóval s az összes ügyiratoknak a megyei törvényhatósághoz leendő azonnali felterjesztését határozatilag kimondotta. Nevezetes dolog, hogy a most jóváhagyás czéljából felterjesztett előjárósági határozatot már ott várja az alispán hivatalos fiókjában egy felebbezés. Ez az Ujpestre nevezetesen legjellemzőbb eset, emlékeztet minket ama bizonyos fiura, aki atyja előtt jött a világra — filius ante patrem a logikában — s idetelenség következtében pusztult el, még mielőtt a napvilágnak örvendhetett volna.

— **Az Árpád-ut kérdését** a kereskedelemügyi minisztérium végre eldöntötte s a községi képviselőtestületnek ez ügyben hozott határozatát helyben hagyta. Így tehát az Árpád-uti mizériák még ez évben megszűnnek. A kérdés kedvező elintézésében nagy érdeme van Wolfner Tivadar országgyűlési képviselőnek, aki mindent elkövetett a vállalkozók csoportja ellen, hogy az út mielőbb ki legyen építve s a község a további vagyoni karosodástól megóvassék.

— **Az aszfaltjárdak felülvizsgálata.** A múlt évben épült aszfaltburkolat felülvizsgálatát f. hó 16-ka óta folytatja Baranyai kir. műszaki tanácsos az államépítészeti hivattól. A felülvizsgálat eredményéről annak idejében értesíteni fogjuk a nagy közönséget.

— **A királynál.** F. hó 15-én kihallgatást adott, a magyarjai közt időző király. Ez alkalommal Mady Lajos, reform. lelkes megköszönte ama legfelsőbb kitüntetést, amelyben részesítettett. »Örömmel tüntetem ki« — mondá a király Madynek — »mert hallottam, hogy sokat dolgozott és sokat fáradozott most is a község érdekében. Ugye bár sok baj van még mindig Ujpesten és sokan vannak a szocialisták is!« — »Vannak elegendő felséges uram« — válaszolá Mady — »de a bajokkal igyekszünk megküzdeni, a szocialistákat pedig lecsendesíteni!« — »Örvendek!« szolt a király s befejezé az audienciát.

— **Az Árpád-ut díszre** lesz az a kétemeletes ház, amelyet Dr. Hedervári Soma épített meg e nyár folyamán, jelenlegi Árpád-uti házában a helyén. A modern stílusban épült ház földszintjén lesznek az Ujpestvidéki Takarekpenztár hivatalos helyiségei, amelyek úgy beosztásra,

mint berendezésre teljesen meg fognak felelni a mai kor izlésének és úgy a hivatalnokok mint a közönség igényeinek.

— **Hivatalvizsgálatok befejezése.** Benitzky Ferencz főispán Benitzky Lajos Alispán, Dalmady Győző arvaszéki elnök és Kampis János dr. anyakönyvi főügyelő társaságában f. hó 14-én vizsgálta meg Vácson a város és a főszolgabírószág ügykezelését és beosztását. A gondos vizsgálat két napot vett igénybe s ezzel Pestmegyében be is fejeztetett az idej hivatal-vizsgálat.

— **Az Ujpesti Függetlenségi Kör** f. évi május hó 14-én tartott közgyűlést Katona József elnöke mellett a választmány múlt évi jelentése tudomásul vétetvén, az évi mérleg elfogadtatott s a felmentvény megadatott. A tisztújítás eredménye a következő. Megválasztott. Elnökök: Czekei Katona József, Alelnökök: Mauks János Braczkó Imre, Jegyző: Pohl Károly Korányi Jenő. Penztarossa: Friedmann József. Ellenőrök: Ziegler József Medveczky József. Gazdának: Lagler Ferencz. Számlások: Léway István, Popovics Miklós Csapiczky Mihály. Választmányi tagok: Blaschka Ferencz, Bachtaller György, Bóday János, Bej János, Idsb. Csapó József, Ifj. Csapó József, Eckstein Gyula, Fipek József, Farnathy István, Freyler István, Goldschmiedt János, Grossmann János, Halász István, Himmer Ferencz, Koch György, Kubányi Károly, Jung Péter Luncezer Pál, Martinovics József, Martonffy Imre, Michaelisz Jakab, Meszaros Ágoston, Mayer Károly, Poók János, Paar Imre, Petőcz Endre, Sándor András, Székely Lajos, Sátor István, Szeidovitz Gyula, Szimon László, Szabó Károly, Dr. Seligmann Jenő, Török Balint, Tresz Sándor, Tóth János, Konyha Géza, Saaly Geza, Tanács Dezső Zsuffa Béla, Póttagok: Dorosz Mihály Kálmán József.

— **Egyházi ünnepély.** Az ujpesti ágostai hitv. evangélikus egyház, anyasíttatásának 10-ik évfordulóját f. évi augusztus havában ünnepli. Ez alkalomból az egyháztanács és az egyház hívei Geduly Lajos lelkesztésű ünnepelni öhajjták, miután ő is éppen tíz éve kormányozza egyházának a hajóját, még pedig oly szerencsésen, hogy az ujpesti evangélikus egyháznak, amelynek tíz év előtt 8000 f. adósága volt, ma nemcsak hogy egy fillérvnyi adósága nincsen, hanem ellenkezőleg, 30.000 f. értékű ingatlan és ingatlan vagyonnal bír. Mi, akik ott voltunk annak a templomnak az elárvereztetésénél, akik láttuk miként foglalta el az oltár helyét a festő állvány s miként költöztek ismét vissza az újra felépült toronyba a harangok s az operariákat miként váltották fel ismét az egyházi szolozsmák: a legnagyobb örömmel esatlakozunk az ünnepelőkhöz s kívánjuk, hogy az egyháztanácsnak ünnepi terveit — melyeket még nem hozhatunk nyilvánosságra — egytől-egyig sikerüljenek.

— **János napja.** Nepomuki János napja alkalmából minden Janosnak bőven kijutott az üdvökivánatokból, de kijutott különösen Zsoldos Janosnak, a község főjegyzőjének és Lindt Janosnak, a község főbírójának, akinek vendégszerelő háza telve volt a f. hó 15-diki névesten a mindenjököt kívánó rokonokkal, barátokkal és ismerősökkel. A felköszöntők sorát maga Lindt János kezdte meg aki vendégeit üdvözölte, aztán Dr. Hedervári Soma Mady Lajos, Gerő Zsigmond folytatta s úgy ejfel felé Fuchs Antal, lapunk kiadó tulajdonosa fejezte be. Lindt Jánosnak, a szives háziasszonyt Korponay Ödön köszöntette fel a vendégek nevében, akik közül sokan még a bajnali órákbanis kedélyesen ürteltek a poharakát.

— **Polgári Kaszinó.** Az ujpesti »Polgári Kör« s az ujpesti »Kaszinó«, a f. hó 15-én tartott közgyűléseken a fuziót kimondván, a két lélek rögtön egy testbe olvadt s a két új hamvaiból »Polgári Kaszinó« név alatt új életre támadt. A »Polgári Kaszinó« ugyanezen f. hó 15-én tartotta meg közgyűlését, amelyen az új alapszabályok elfogadtattak s az ideiglenes tisztikar megválasztott. Igazgatókká lettek egyhangu választással: Csepessanyi Árpád, Czípauer János, Szónyi Richard. Aligazgatók: László Endre, Dr. Kovács N. Lajos és Kanovics Zoltán. Választott ezenkívül egy hatvan tagból álló választmány is, amelyben izraelita polgártársainkat Sonnenfeld Adolf, barátunk egymaga képviseli. Mi a magunk részéről helyeseltük a fuziót, őszintén kívánunk a »Polgári Kaszinó«-nak sok szerencsét és hosszú életet.

— **Zenésmise.** F. hó 22-én, pünkösd első ünnepén zenésmise lesz a helybeli római katolikus templomban, amelyet a műkedvelők ének- és zenekara fog előadni.

— **Az ujpesti műkiállítás.** Az ujpesti műkiállítást rendező bizottság elnöke Linc Lajos és titkára Bauer Soma arról értesítik lapunkat, hogy az ujpesti műkiállítás f. é. június hó 1-től bezárólag 15-éig az »Ujpesti Közművelődési Kör« helyiségében tartatik meg. A kiállításra szánt művek Bauer Soma titkárnál (Ujpest, Károlyi-utca 24.) május hó 25-éig jelentendők be s legkésőbb május hó 25-éig küldendők a fent nevezett kör helyiségébe.

— **Házi hangverseny.** Az »Ujpesti Zene-művelő Egyesület« f. hó 10-én tartotta meg ez idej negyedik házi hangversenyét. Az igen szép számban megjelent közönség ez alkalommal is gyönyörrel élvezte Mann Rezsőné zongora-, Pásold Ágoston hegedű-, Dr. Troján Alajos gordonka- s Hajdú Ilona czimbalomjátékát. A művelőzetért hálás közönség viharosan megtapsolta a közreműködőket és Dr. Nadaskay Bélát, aki Troján gordonka-játékát kísérte zongorán.

— **Kilépett czégtárs** Nasser Sándor helyben lakó budapesti ékszerész, az ifj. Nasser-estvérek czég törzsfőnöke, kilépett a czégből és Kis-Pesten ékszer- és óra-üzletet nyitott. A budapesti czéget ezentul Nasser Lipót bírja.

— **Ujpesti képes levelező-lapok.** Immár csakugyan beléptünk mi is a modern városok sorába. Schön Bernát papirkereskedőnek az a kitűnő gondolata támadt, hogy Ujpest felépítendő községének a képével levelező-lapokat készítettett s áruba bocsátotta. Az ujpesti képes levelező-lapok oly tetszetősek, hogy mindjárt az első napon 800 darab kelt el belőlük.

— **Halalozás.** E hó 14-én kísérték utolsó útjára Wittmann Miksa köztisztviselőben álló ujpesti polgár nejét, Wittmann Miksánét szül. Weisz Henriette urnót, ki hosszu és kinos szenvedés után 36 éves korában, 14 évi boldog házasság után jobb létre szenderült. Az elhunyt egyszerű, nemes tulajdonokkal megadott nő volt, számos even át az izr. nőgyelet tevékeny tagja. A gyászszertartás vasárnap d. u. 5 órakor ment végbe Árpád-ut 24. számú halottasházban, a község nagy részvete mellett.

— **Budavár bevételének 50-ik évfordulója.** Az »Ujpesti függetlenségi kör« Budavár bevételének 50 éves évfordulója napján f. évi május hó 21-én a budapesti rendező-bizottsághoz — illetve az ünnepi menethez — csatlakozik, s déltán pont 1 órakor indul a »Függetlenségi kör« helyiségeiből (István-utca 19. szám), mely ünnepélyen való részvételre Ujpest hazafias polgársága, lapunk útján is felkérlek.

— **Egy ujpesti kereskedő letartóztatása.** Horváth Sándor vizsgálóbíró f. hó 15-én letartóztatta Veisz Mór ujpesti kereskedőt, a kit Steiner Lipót csalással vádol.

I R O D A L O M.

A Nagy Képes Világtörténet második kötete megjelent. A munka Gyomlay Gyula kitűnő tudosunk, az új akademikus nevű viseli homlokán, s a görögök történetét adja a római hódítás koráig. Addig élt a görögség önálló nemzeti életet, eddig van külön története. De hatása ezután sem szűnt meg. Módosítja a köztársasági Róma erkölcsét, újja alakítja eszméit. Később, Konstantinápoly alapítása után, egy egész új, külön műveltség fejlődik belőle, új vallási és politikai felfogás: a byzanci. A görög szellem a középkorban sem szűnt meg politikailag hatni, s elég erős, hogy megtörje a keresztény világ egységét. Művészetük sem halt ki a nemzetélet megszűntével. Maradványai teszik a Rómában fenmaradt műemlékek remekét, s mintegy örök kánonja maradtak a művészetnek. Midőn a kereszténység ellene fordul e pogány emlékek, hanyatlás áll be a művészetben világszerte. S ha a kereszténység első századainak történetét nem ismerjük elég világosan annak egyik oka e művészi tespedés. A világ akkor lát újra nagy művészetet, midőn a renaissance feltámasztja az antik emlékek kultuszát.

E gazdag nép szellemi életének legdusabb időszakával foglalkozik Gyomlay könyve. A kötetel egyidejűleg jelent meg a nagy vállalat 25-ik füzet, melyben a görög rész kezdődik. A könyvben a tárgy természeténél fogva tömördek a szebbnél-szebb illusztráció és mű-

melléklet, úgy, hogy e kötet még sokkal gazdagabb, mint az első volt. A kötet ára díszkötésben 8 frt. Részletfizetésre is kapható. Egyidejűleg füzetekben is megjelenik. Kapható füzetekenként 30 kr-ért Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságánál, (Budapest, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

A tanév vége közeledik, a tanárok és tanítványok, de a szülők is kíváncsian lesik az eredményt, mely az egész év kitartó tevékenységét fogja visszatükröztetni. Regi jó szokás, hogy a tanítványokat úgy egyes tanügybarátok, valamint, az érdekelt szülők is szorgalmuk jutalmazásául megfelelő könyvekkel szokták megajándékozni. E részben a legnehezebb kérdés mindig az volt, hogy a serdülő lányoknak és a felnőtt ifjaknak mit adjunk a kezükbe. Két könyv jelent meg a múlt év folyamán a könyvpiacra, melyek mindegyike e célra szolgál. Az egyik Smiles S.: Élet és Munka című angolból fordított műve, melynek különbet a felnőtt ifjak kezébe adni nem lehet. Az ifjuság bibliájának lehetne e művet nevezni. A fordítást Dáni Ede főgimn. tanár végezte. Ára a 30 éves kötetnek csak 1 frt. — A másik ajándékos alkalmas mű Dáni Edetől való. Fiatal, serdülő leányoknak van szánva, címe: »Gondolatok«. Elmékedések foglalatja, mely a leányok gondolatvilágát nemesíteni van hivatva. Gyönyörű négy aquarell kép díszíti az egyes fejezeteket. Díszes bekötésben arany metszessel ára csak 1 frt 60 kr. Mindkettő Révai Mor kiadóhivatalában jelent meg és kapható Budapesten, IV., Egyetem-u. 1. sz.

Allattenyésztésünk emelése közgazdaságunk fokozásához nagy mérvben hozzájárul. A gazdasági haszonállatok tenyésztése majdnem egyenrangú jelentőségű az életnemű produktálásával. Minden eszközt fel kell használni a gazdaközönségnek arra, hogy állatállományát legalább is megtartsa, de sőt fokozza. Ha állatállományunkat betegségek fenyegetik, ne csüggedjünk, de azonnal szakavatott állatorvoshoz folyamodjunk, a míg a baj el nem harapódzik. Hogy a beteg állatok baját idejekorán felismerhessük, szakmunkákat olvas-

sunk, mert csak elméleti előkészítéssel válik a gyakorlat hasznunkra. Nagy szorgalmat tett e részben Bornemissza Zoltán okleveles állatorvos »Gazdasági Állatgyógyászat« című munkájával, mely három kiadást ért el. Bornemissza állatgyógyászata kizárólag az állattenyésztő gazdaközönség számára van megírva és kitűnőnek bizonyult a gazdaközönség kezében. Jó lelekkel ajánljuk e művet gazdaközönségünk figyelmébe. Ára a vaskos kötetnek csak két forint és megrendelhető: Révai Mor kiadóhivatalában Budapesten, IV., Egyetem-utca 1.

Szerkesztői üzenetek.

J. K. urnak. Hunyadi paródiájából csak a következő sorokat találjuk érdemesnek a közlésre: »Férem jön hah nem tühetem! mond és tühnik nyugalma, kéménynél a háztetőn. ninesen férnek hatalma s a főzőkanalat férje kezéből kikapja, üti, veri, pofozza és harapja, s míg jól nem páholja, nines nyugalma.« Kívánjuk ön legyen férj.

B. L. kisasszonynak. »A feltékény nő imája« a »Képes Családi Lapok«-ban jelent meg s következőleg hangzik:

»Is enem! — már három órája, hogy várom. Három egész század ez az én életemben. És várom kell és remélnem kell, és szenvednem. — talán meg mennyi ideig? Oh Istenem, add, hogy ne lenne pillanat, a mikor az irantam való szerelem elhagyná az ő szívét! Adjad, hogy ne keletkezzenek más iránt vágyai, hogy engem egy pillanatra se feledjen el. Adjad, hogy hosszúnak találja az órákat nálam nélkül; hogy mintegy örökkevalók legyenek ezek neki, mint nekem. Adjad nagy Istenem, hogy míg én ezen keserű könnyeket hullatom, úgy hogy a szívem majd meghasad a zokogástól, öröm ne legyen az ő lelkében sem és mosolygás ne jöjjön ajkaira. Adjad, hogy gondolataiban, érzéseiben mással ne foglalkozzék.

Hol van ő, hatalmas Isten? — Ugyan hol lehet? Valaki talán?! ... De nem, nem! — Istenem, légy hozzám kegyelmes, hiszen az, a ki szeret, nem vétkezik meg. És én őt igazságtalanul vádolom! Valaki mintha azt sugná nekem, hogy rosszat követek el panaszaimmal. De mikor annyira gyötör az ő távolléte! — Hogy ő hűtelen, hogy ő gonosz volna? — Oh nem, ez csak egy gyenge lélek nyomorult gyanúsítása lehet. Bizonyára egy előre nem látott akadály, még az ő bátorságával is legyőzhetetlen, választ el minket és nem az ő akarata! Kérd! ... Piszto! ... Egy tör ... Ki tudja, milyen veszély? — Megsebesülve talán? és nem hitzség! ...

Oh! ezek a sötét, ezek a borzasztó aggodalmak! Oh, az én szegény arva szívem. Oh Istenem! ...

Kiadó lakások.

Ujpesten, Arpád-ut és Hajnal-utca sarkán az

„Arpád-udvar“

című ujonnan épült emeletes házban, a főtra néző felerészben, földszint és emeleten

augusztus 1-ére

kisebb és nagyobb, teljes kényelemmel berendezett uri lakások mérsékelt árak mellett kiadók.

Gázvilágítás az összes lakásokban.

Remek fás udvar és minden lakás előtt külön verandaszerű folyosó.

Bővebbet ott a házban szivességből a kávéház helyiségben.

Egy csinosan butorozott

szoba előszobával és külön bejáratával Tavasz-utca 20. szám alatt jutányos áron azonnal kiadó.

Bővebb értesítés a kiadóhivatalba.

Egy csinosan bebutorozott

szoba egy vagy két ur részére, Diófa-u. 2 a sz. alatt, ajtó 4. jutányos áron kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatal szolgál.

Nagy Képes Világtörténet

Képes díszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZSIHER IGNACZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszté

MAR CZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal 50 történeti térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténeti mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az eiet könyvet, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történeti térképei, a szöveg köze nyomott rajzokkal és írásmásolatokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi múzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a művet a maga tulajdonában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai múzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemkekkel egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű értékét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenköt kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenköt hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság

Megjelenik tizenkét kötetben

fontos, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül díszes félbőr-kötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden nagy hóban egy-egy kötet jelenik meg

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmiképp sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebozsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz díszesbe-kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerzhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hasznú könyvtársaságnál.

b) Kötéses kiadásban 12 kötetben, 8 frt-áért

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve, b) havi 1 frt 60 kros részletfizetéssel.

*

A rendelések a helyi könyvtársaságokhoz vagy a helyi kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

kald a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám,

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Nyom. ott Fuchs Antal könyvnyomdájában Ujpest, Arpád-ut 20. sz.